שלוחין ושותפין הלכה

ה סמג עשין פב טוש"ע

ה סנוג עשין פני טושייע חיימ סי' קפד סעיף ב: קג ב טושייע יייד סי'

קעה סעיף ו:

עשיו עג טוש"ע ח"מ סי'

:ז מעיף בש מעיף נ

:טוש"ע שם סעיף ד

יא סמג שם טוש"ע

קו ז ח מיי שם פ״ו הל׳

שם סעיף ג: קח ט י מיי שם טוש"ע

שם פעיף ב:

א) [לעיל דף לג: לו: ב"מ מג. פסחים לב.], ב) ב"מ מנ. ג) שם נה. ד) ולחמו קנג, גם שם נים, דו [נקנת] קנ.], דו [עי' חוס' לקמן קד: ד"ה חוץ], ו) ב"מ נד: ועי׳ לקמן קד: תוס׳ ד״ה (ועי׳ לקמן קד: מוס׳ ד״ה (מקן), ז) [שייך לעמוד נמן], ז) [שייך לעמוד הקוד'], **ח**) [ד"ה דאמר], ע) ול"ל בשבועת עלמון. י) ונשבע על השתי כסף ואח"כ הודה על פרוטה יתר על הפרוטה שהודה ינת על הפלוסה שטענו בי כבר א"נ איירי שטענו בי כסף והודה הכל וכפר

פרוטה אחת ונשבע אח"כ

על הפרוטה שכפר. העתק

מחלופי גרסאות,

הגהות הב"ח (א) במשנה אחריו אפילו :למדי

מוסף רש"י ופנחיא בעלמא. לשון שימור, כחדם שתולה בחדם חשוב כדי ומונו שלא יגולוהו הימנו (יבמות אמנה ערשין בפירות. נותניו מעות באמנה כשער של עכשיו באמנה כשער של עכשיו שיולא בשוק על מנת לקבל פירות אפילו יוקירו לקפנ פילות לופיטו יוקיתו חטין, ואין עושין אמנה בדמים. לפסוק על הפילות כדי לקבל דמיס לכשיוקירו, דכיון דוחי יהיב וווי שקיל מחזי כרביתא יר"ח מג). יוליכנו אחריו שנשבע לשקר, דלא הויא ליה כפרה עד שיחזירנו לידו ממש ולא לשלוחו, כדכתיב (במדבר ה) ונתן לאשר אשם לו (ב"מ נה.). נתן לו את הקרן. נחסר שנשבע וחודה ונתחייב קרן וחומש, ונשבע לו על החומש. שחור וכפר את החומש ואמר נתמיו לך

רבינו חננאל

ונשבע והולה (שם נד:).

מתני׳. הגוזל את חבירו שוה פרוטה וכול׳. דייקינז מתניתין דקתני ונשבע, דוקא נשבע הוא דבעי לאמטייה בתריה, אפילו

לו להתנות ולהודיעו כתוב שטרי בשם ריש גלותא שאם ילאו עסיקין אראה להם שהוא של ריש גלותא וכתוב לי שטר אחר בשמי שלא יבאו היום או למחר יורשי ראש גולה לתובעה ממני: ופנהיא

בעלמה הוה דבעינה. כלומר להללה נתכוונתי. פנחיא לשון חוזק וחבירו בהאשה [שלוס] ביבמות (דף קטו:) לפנחיא שבקיה גבי מלא כלי וכתוב עליו קו"ף קרבן מ"ס מעשר תי"ו תרומה: עניינא. תנאי: דאמר להו לוקח לסהדי קמי מוכר חזו כו'. ובהדי מוכר גופיה לא אתני: אמינא שערא אחרינא מהיאד כו'. אני הייתי סובר שאתה אומר לעדים בעינא דנכתוב לי שטרא אחרינא ריש גלותא: זבניה מרווחה דכיתנה. על מנת ליתן דמיהן שהן לוקחין לרב כהנא: לה תשקול. משום רבית: כמהן כני מערבת. בתמיה. כלומר דאמרינן מי הודיען ללוקחין שיקנו מעותיהן לרב כהנא לפיכך לא זכה בהן: אטו. מאי איכפת לן בהקנאתן וכי רב כהנא עתיד ליטול מעות היה ויטול רבית שנתן לו ד' ויטול ח' והלא פשתנו היה נוטל וכל מקום שהיה שם שלו היה ואלו שמכרוהו גזלוהו מיניה ומשלמים כל דמיו ביוקר כשעת הגזילה ובשעת הגזילה כבר הוקר: אמנה הואי. שנתן להם מעות באמנה ולא היה להם פשתן כשקבלו דמים והתנו עמו כשער הזול ליתן לו כל השנה בשער זה דתון (ב"מ דף עב:) ילא השער פוסקין אע"פ שאין לוה יש לוה: ורב. 'דאסר ליה למשקל זוזי: לטעמיה דה"ר. באיזהו נשך (ב"מ סג.) עושין אמנה ליתן מעות על השער של זול של עכשיו: בפירות. להבל פירות בשער היוקר: וחין עושין אמנה בדמים. כשבא לשער היוקר לקבל פירותיו אסור ליתן לו מוכר דמים של עכשיו דמיחזי כרבית דיהיב ליה תרתי סלעים ושקיל ארבע: בותני' ונשבע לו. על שקר והודה: יוליכנו אחריו אפילו למדי. דחין לו כפרה עד שיחזיר לנגזל עלמו דכתיב לאשר הוא לו וגו' (ויקרא ה) וגבי נשבע לשקר כתיב: לא יקן לא לבנו. של נגזל להוליכו לנגזל שאם יאנסוהו חייב להחזיר דלא הוי השבה עד דמטי לידיה כדאמרן: לשליה ב"ד. תקנתא הוא דעבוד רבנן מפני

תקנת השבים שלא נחייב לזה להוליא מנה בהולאת הדרך: ואם מת. נגזל יחזיר גזלן ליורשיו דנגזל: ולה נחן לו הם החומש. או שמחל לו נגול על הקרן לאחר שהודה לו ולא מחל לו על החומש או שמחל לו על זה ועל זה כו': נחן לו את הקרן. לאחר שנשבע והודה ונתחייב קרן וחומש נשבע לו שבועה שניה על החומש שנתנו לו והודה:

אין כופין את המוכר למכור זימנא אחריתי ואם אמר לו על מנת כופין את המוכר למכור אמר מר הלוקח שדה בשם חבירו אין כופין את המוכר למכור זימנא אחריתי פשימא מהו דתימא מצי א"ל מידע ידעת דאנא לנפשאי שקילנא ופנחיא בעלמא הוא דקבעינא ווווי בכדי לא שדינא אלא אדעתא דכתב ליה שמרא אחרינא קא משמע לן ראמר ליה עניינא עברי לך בהדי ההוא דזבנת ליה בשמיה ויכתוב לך שמרא אחרינא ואם אמר לו על מנת כופין את המוכר למכור פשיטא "לא צריכא דאמר להו לסהדי קמיה דידיה חזו דשמרא אחרינא קא בעינא מהו דתימא מצי א"ל אמינא שטרא מהיאך דקא שקלת בשמיה קאמרת קא משמע לן דאמר ליה להכי מרחי ואמרי להו לעדים קמך דמינך הוא דקא בעינא רב כהנא יהב זווא אכיתנא לסוף אייקר כיתנא זבניה מרוותיה דכיתנא אתא לקמיה דרב א"ל מה אעביד איזיל אישקיל זוזאי א"ל אי כי קא זבני אמרי האי כיתנא דכהנא הוא זיל שקול ואי לא לא תשקול כמאן כבני מערבא דאמרי מי הודיעו לבעל חמין שיקנה חמין לבעל מעות אטו מי יהיב רב כהנא ארבע ושקיל תמני כיתנא ממילא הוא דאייקר מיגזל גזלוה ותנן •כל הגולנין משלמין כשעת הגולה אמרי התם אמנה הואי ולא משכיה רב כהנא לכיתנא ורב למעמיה ידאמר רב יעושין אמנה בפירות ואין עושין אמנה בדמים: מתני' יהגוול את חבירו שוה פרומה ונשבע לו יוליכנו אחריו (6) למדי דלא יתן לא לבנו ולא לשלוחו האבל נותן לשליח בית דין יואם מת יחזיר ליורשיו ינתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש ימחל לו על הקרן ולא מחל לו על החומש מחל לו על זה ועל זה יחוץ מפחות שוה פרומה בקרן יאינו צריך לילך אחריו "נתן לו את החומש ולא נתן לו את הקרן מחל לו על החומש ולא מחל לו על הקרן מחל לו על זה ועל זה חוץ משוה פרומה בקרן 'צריך לילך אחריו ינתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש

מילחא ל"ש עשאו נגזל ל"ש עשאו גזלן להוליך לנגזל ועוד אמאי קאמר בגמ' דלא מיחוקמא מחני' כר' טרפון והא בפרק המפקיד (ב"מ דף לו: ושם) פריך אמילתא דר' טרפון ושקלי ליה כולהו ואולי ומשני תני ויניח וע"כ ביד בית דין קאמר כי הא דר' אלעור בר לדוק דמסיק אליבא דר׳ טרפון ועוד בגמ׳ אמאי אינטריך לאתויי דרבי אלעזר ממתניתין ה"מ לאתויי ע"כ נראה דמתני׳ איירי לענין אחריות הדרך דמיפטר כשיתן לשלים ב"ד ויש לו כפרה מיד ואין לריך לו להמחין עד שיגיע ליד הנגזל כיון שקבלו שלים ב"ד אבל בתקנחא זו לא איירי מתניחין כלל: ראש מת יחזיר דבניו. נראה דאתא לאשמועינן דאפילו ליורשים יוליך למדי א"י אתא למימר דאין חילוק בין שהנגזל קיים בין שהוא מת לענין

אין כופין אם המוכר. לחזור ולכתוב שטר מכירה אחר ללוקח שהיה "בגון דאודעינהו לדידיה ואודעינהו גמי לסהדי. חימה אם כן אמאי לריך לדחוק את ריש גלותא שיכתוב לו שטר יכתבו לו עדים כיון שיודעין שהוא קונה לעצמו וי"ל כגון דלא בעו עדים למיכתב ליה שטרא אחרינא: יהב זוזי אביתנא. השתא ס"ד

דאיירי דמשך נמי ופקדון בעלמא הוא להוי גביה: כמאן כבני מערכא דאמרי מי הודיעו לבעל חמין כו'. כלומר ומשום הכי אי לאו דאודעיה ללוקח כי קמזבין דהאי כיתנא דכהנא הוא נמצא דכהנא לא קני להנהו מעות דאינהו לאו אדעתא דהכי יהבו ליה מעותיו ואי שקיל כהנא מידי דמרווחייהו ה"ל כאילו מדידהו יהבו ליה ומחזי כרבית: התם אמנה הוא. פי׳ בקונטרס

שנתן להם המעות באמנה ולא היה להם פשתן כשקבלו המעות וקשה דאם כן היכי מסיק רב לטעמיה והא בכה"ג אפילו רבי ינאי מודה דאסור לקבל המעות כיון שלא היה לו פירות באותה שעה שהוא פוסק עמו דהא דאמר ר' ינאי מה לי הן מה לי דמיהן היינו דוקא כשיש לו פירות באותה שעה שהוא פוסק עמו ורב אפילו בכה"ג אוסר לקבל מעות אלא פירות דוקא דהא בפרק איזהו נשך (ב"מ דף סג. ושסף) מייתי דרבי ינחי חברייתה דרבי חושעיה דהיה נושה בחבירו מנה והלך על גורנו ואמר לו תן לי מעות שאני רוצה ליקח בהן חטין אמר ליה חטין יש לי כו' עד וכולן יש לו מותר אין לו אסור וקאמר התם ש"מ איתא לר" ינאי דאמר מה לי הן מה לי דמיהן משמע דר' ינאי דוקא כי יש לו מותר ובכה"ג פליג רב ומיהו יש ליישב פי׳ הקונטרם דהתם דוקא דאיירי בהלואה לא שרי רבי ינאי אלא כשיש לו פירות דוקא אבל זביני אמר התם דפוסקין על שער שבשוק אפילו אין לו והיינו אמנה בפירות ומה שפירש בקונטרס [התם] דרבי ינאי מתיר דמיהן שאין מעות ממש אלא דוקא פירות דומיא דההיא דברייתא יין דמי חטים וכן יין דמי שמן שמן דמי יין דלא מחזי כרבית אבל מעות אסור אין נראה דהכא בשמעתין מוכחא דאפילו זוזי מותר לקבל והלכה כרבי ינאי כדמוכח התם:

הגוזל מחבירו שוה פרומה ונשבע

בו'. כגון שנשבע מעלמו דחין ב"ד משביעין אלא בטענת שתי כסף והודאה שוה פרוטה ואפילו

ש בשבועה עלמו מיחייב חומש כדמוכח בשילהי פירקין ובמס׳ שבועות (דף לו:) תנן נמי שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד [מפי עלמו] א"נ מיירי בטענו שתי כסף והודה לו שוה פרוטהי : אבל נותן לשליח ב"ר. פי׳ הקונטרס מפני תקנת השבים שלא נחייבנו להוליא מנה בהולאת הדרך משמע מחוך

פירושו דנותנו לשליח ב"ד והוא שומרו בידו עד שיבא הנגזל ואין נראה חדא דלישנא לא משמע הכי דאמאי נקט שליח ב"ד הל"ל אם יש ב"ד שם נותן לב"ד ועוד דאמר בגמ' (דף קד.) שליח ב"ד פסיקא ליה

קרן חומש ואשם כי היכי דיש חילוק בגזלן בין הוא לבניו דבניו אין משלמין חומש על גזל אביהם קמ"ל דלענין לגזל אין חילוק: